

Statsrevisorernes Sekretariat
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

FORSVARSMINISTEREN
20. december 2012

MINISTERREDEGØRELSE TIL BERETNING 01/2012 OM FORSVARETS EH-101 HELIKOPTERE

Jeg fremsender hermed min redegørelse til beretning 01/2012 om forsvarets EH-101 helikoptere. Redegørelsen omhandler de foranstaltninger og overvejelser, beretningen har givet anledning til på Forsvarsministeriets område. Redegørelsen er samtidig sendt til Rigsrevisor.

Jeg tager Rigsrevisionens beretning samt Statsrevisorernes kritik til efterretning, idet jeg særligt hæfter mig ved, at Rigsrevisionen samlet konstaterer, at eftersøgnings- og redningsberedskabet varetages trods udfordringerne med at tilvejebringe operative helikoptere, samt at forsvaret nu er i stand til at opføre driftsomkostningerne efter totalomkostningsprincippet.

I forlængelse af beretningen har jeg fremsendt en orientering om de øgede driftsomkostninger ved EH-101 helikopterne til Folketingets Finansudvalg. En kopi af orienteringen er desuden sendt til såvel Statsrevisorerne som Rigsrevisor.

Forsvarets brug af EH-101 helikopterne

Såvel Rigsrevisionen som Statsrevisorerne finder det utilfredsstillende, at EH-101 helikopterne stadig ikke kan varetage alle de opgaver, som var forudset ved beslutning om anskaffelsen i 2001. Rigsrevisionen bemærker i den forbindelse, at tidspunktet for varetagelse af troppetransportopgaven i flere omgange er udskudt bl.a. som følge af udlån af helikoptere til Storbritannien, overvejelser om kapacitetens fremtid samt høje fejlratere og lange leveringstider på reservedele.

Jeg tager Rigsrevisionens bemærkninger til efterretning. Forsvarskommandoen har i forlængelse heraf oplyst, at den endelige klargøring af helikopterne til troppetransportopgaven

blev iværksat med Folketingets Finansudvalgs tiltrædelse af fortroligt aktstykke F i december 2011, og at klargøringen forløber planmæssigt. Det er således fortsat Forsvarskommandoens vurdering, at EH-101 helikopterne vil kunne udsendes i troppetransportrollen i 2014.

Rigsrevisionen konstaterer, at vedligeholdelsen af EH-101 helikopterne fortsat er vanskeliggjort af høje fejlratere og lange leveringstider på reservedele, og at den operative rådighed siden 2010 har ligget på 53-55 %, mens målet ifølge beretningen er en rådighed 65 %.

Forsvarskommandoen oplyser i den forbindelse, at den producerede rådighedsgrad løbende tilpasses det faktiske behov, og at en operativ rådighedsgrad på 65 % eller højere ikke for nærværende er nødvendig eller hensigtsmæssig i et ressourceperspektiv. Forsvarskommandoen bemærker i øvrigt, at den opnåede rådighedsgrad er fuldt ud tilstrækkelig til, at alle nuværende opgaver for EH-101 helikopterne kan løses. Forsvarskommandoen oplyser videre, at en operativ rådighedsgrad på 65 % først forventes at skulle realiseres fra 2014, hvor der i forbindelse med indsættelse i en international operation vil være behov for en rådighedsgrad på dette niveau.

Jeg noterer med tilfredshed forsvarets bestræbelser på at optimere driften af kapaciteten, herunder tilpasning af den operative rådighedsgrad til behovet, samt de øvrige tiltag der ifølge Rigsrevisionen er iværksat. I tillæg hertil kan jeg orientere om, at forsvaret har etableret en række mødefora på forskellige niveauer med leverandøren, AgustaWestland, og endvidere har AgustaWestland stillet en nøglemedarbejder til rådighed for Forsvarets Materieltjeneste på fuld tid.

Forsvarskommandoen oplyser endvidere, at man har øget sin beholdning af en række komponenter og reservedele for at modvirke lange leveringstider fra leverandøren. Dertil kommer, at Forsvarskommandoen gennem en række tiltag søger at forbedre mulighederne for levering af reservedele. Forsvarskommandoen bemærker dog, at AgustaWestland har været udfordret af leveranceproblemer blandt sine underleverandører, hvorfor det ikke altid har været muligt for AgustaWestland at overholde leveringstiderne.

Økonomien bag EH-101 helikopterne

Såvel Statsrevisorerne som Rigsrevisionen finder det utilfredsstillende, at forsvaret ikke tidligere har kunnet opgøre de samlede driftsomkostninger for EH-101 helikopterne. Det konstateres dog, at forsvaret nu er i stand til at opgøre driftsomkostningerne efter totalomkostningsprincippet.

Jeg tager kritikken til efterretning, men konstaterer med tilfredshed, at forsvaret nu er i stand til at opgøre de samlede driftsomkostninger. Forsvaret har arbejdet målrettet med udviklingen af sin økonomistyring, herunder bl.a. med opgørelse af totalomkostninger. Jeg

har tiltro til, at dette arbejde vil have en positiv indvirkning på forsvarrets samlede område i takt med, at det implementeres fuldt ud.

Rigsrevisionen bemærker, at driftsomkostningerne for EH-101 helikopterne i 2011 var ca. 214 mio. kr., mens de tilsvarende omkostninger ved anskaffelsen var beregnet til ca. 76 mio. kr. Rigsrevisionen anfører, at dette skyldes dels en fordyrelse af driften, dels at forsvarret nu medtager alle væsentlige omkostninger.

Jeg tager de forøgede driftsomkostninger til efterretning, og hæfter mig samtidig ved, at Forsvarskommandoen har oplyst, at driften af EH-101 kapaciteten er indregnet i forsvarrets budgetter og årsprogrammer, og at der således er afsat midler til den fremadrettede drift m.v.

Som nævnt har jeg fremsendt en orientering om de forøgede driftsomkostninger ved EH-101 helikopterne til Folketingets Finansudvalg.

Samarbejdet med Rigsrevisionen

Statsrevisorerne finder det stærkt kritisabelt, at Forsvarsministeriet i et antal sammenhænge i forbindelse med Rigsrevisionens undersøgelse har været mindre samarbejdsvillige, og finder anledning til at understrege, at ministerierne er forpligtigede til at bidrage til revisionsprocessen og uden forsinkelse stille alle nødvendige oplysninger til rådighed for Rigsrevisionen.

Jeg er naturligvis fuldstændig enig i nødvendigheden af et konstruktivt, smidigt og rettidigt samarbejde med Rigsrevisionen, og vigtigheden af dette samarbejde er drøftet med forsvarschefen. Kritikken har desuden givet anledning til, at Forsvarsministeriet departementschef – i tillæg til den i forvejen eksisterende interne status-rapportering – har indført månedlige møder, hvor der mundtligt afgives statusrapportering på igangværende rigsrevisionsager. Dette blev meddelt Rigsrevisor ved brev af den 9. oktober 2012, ligesom departementschefen ved brev af samme dato bad forsvarschefen om at medvirke til, at tilsikre, at der ikke fremadrettet gives anledning til, at der kan rejses kritik af Forsvarsministeriets samarbejde med Rigsrevisionen.

Forsvarskommandoen oplyser, at man generelt finder samarbejdet med Rigsrevisionen såvel konstruktivt som smidigt men erkender, at der i den konkrete revision har været en række forhold, som ikke har været håndteret tilfredsstillende fra Forsvarskommandoens side. Forsvarskommandoen oplyser videre, at man vil arbejde aktivt for, at der ikke fremadrettet kan rejses kritik af forsvarrets samarbejder med Rigsrevisionen.

Det fortsatte samarbejde vil have min personlige opmærksomhed.

Med venlig hilsen

Nick Hækkerup